

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 13 października 2022 r.

PS-VI.431.1.35.2022.LK

Szanowna Pani
Beata Pietrzyk
Dyrektor
Domu Dziecka Nr 2
ul. Niepodległości 15a
12-100 Szczytno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-IV.0030.706.2022 z 15 września 2022 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Lilla Kondrusik – główny specjalista, kierująca zespołem inspektorów,
2. Izabela Chowańska – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w Domu Dziecka Nr 2 w Szczytnie. Czynności kontrolne rozpoczęto 26 września i zakończono 27 września 2022 r. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto ocenę realizacji zaleceń pokontrolnych, wydanych po kontroli doraźnej przeprowadzonej w dniach 11-13 kwietnia 2022 r., której przedmiot stanowiła ocena jakości sprawowanej opieki i wsparcia udzielanego wychowankom umieszczonym w placówce oraz przestrzegania praw dziecka, w odniesieniu do prośby Rzecznika Praw Dziecka wyrażonej w piśmie z dnia 22 sierpnia 2022 r., w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2022, poz. 447 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720) – zwanego dalej rozporządzeniem,
- Konwencji o prawach dziecka (Dz.U.1991, nr 120 poz. 526 ze zm.), zwanej dalej Konwencją.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/Dom/Jednostka/Jednostka kontrolowana – co oznacza: Dom Dziecka Nr 2 w Szczytnie,
2. Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Domu Dziecka Nr 2 w Szczytnie, panią Beatę Pietrzyk,
3. Karty – co oznacza karty pobytu dziecka, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4 rozporządzenia,

4. Diagnoza – co oznacza: diagnozę psychofizyczną, o której mowa w § 14 rozporządzenia,
5. Plan – co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w § 15 rozporządzenia,
6. Ocena – co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej, o której mowa w art. 135 ustawy,
7. Wykaz – co oznacza: Wykaz wychowanków Domku Dziecka Nr 2 w Szczytnie na dzień 26 września 2022 r,
8. Wystąpienie – co oznacza: wystąpienie pokontrolne PS-VI.431.1.10.2022.ICH z 18 maja 2022 r.

Kontrola obejmowała okres od 26 maja 2022 roku do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności Dyrektora – pani Beaty Pietrzyk. Ustaleń zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, oględziny pomieszczeń Domu, informacje i wyjaśnienia przekazane bezpośrednio przez Dyrektora kontrolowanej Jednostki, rozmowy przeprowadzone z pedagogiem i wychowawcami oraz wychowankami Domu.

Zgodnie z Wykazem, stanowiącym **akta kontroli str. 1**, na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych w Placówce było umieszczonych 10 wychowanków. Rozmowy przeprowadzono ze wszystkimi chętnymi dziećmi, poza 1 wychowanką, która przebywała poza Placówką z uwagi na fakt, iż kontynuuje studia w innym mieście i mieszka tam na stacji, 2 wychowankami mającymi objawy przeziębienia oraz 1 wychowanką, która nie wyraziła chęci rozmowy.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

I. Ustalenia dotyczące realizacji zaleceń pokontrolnych

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w funkcjonowaniu Placówki, w Wystąpieniu skierowanym do Dyrektora kontrolowanej Jednostki zalecono:

1. Wzmóc nadzór Dyrektora nad realizacją przez wychowawców ich zadań opiekuńczo-wychowawczych oraz nad sposobem dokumentowania pracy wychowawczej.
2. Dokonując oceny sytuacji dziecka, realizować zapisy art. 4a ustawy oraz dokumentować ten fakt.
3. Zgodnie z zapisami § 15 ust. 2 rozporządzenia opracowując plan pomocy dziecku, stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego i fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka, uwzględniać zdanie dziecka.
4. W przypadku zmiany sytuacji dziecka dokonywać aktualizacji diagnoz psychofizycznych po dokonaniu rzetelnej analizy m.in. potrzeb rozwojowych, emocjonalnych oraz społecznych dziecka.
5. Karty pobytu dziecka sporządzać rzetelnie a informacje dotyczące wychowanka zawierać we wszystkich obszarach.
6. Wymienić część łóżek w Placówce, celem dostosowania ich do wieku i wzrostu wychowanków. Dokonać przeglądu jakości i stanu wszystkich materaców, z których korzystają dzieci.

Do wydanych zaleceń nie wniesiono zastrzeżeń.

❖ **Informacja Dyrektora o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych:**

W odpowiedzi na wyżej wymienione zalecenia pokontrolne, pismem z 26 maja 2022 r. Dyrektor kontrolowanej Jednostki poinformowała o sposobie ich realizacji, podając:

„Ad. 1

Podjęto decyzję o zwiększeniu nadzoru nad wykonywaniem przez wychowawców zadań opiekuńczo-wychowawczych oraz sposobem dokumentowania pracy wychowawczej, poprzez bieżące monitorowanie, przegląd dokumentacji, wnikliwszą obserwację i analizę aktywności zawodowej wychowawców.

Ad. 2

Podczas dokonywania oceny sytuacji dziecka realizowane będą zapisy art. 4a ustawy. W związku z zaistniałymi nieścistościami, fakt dokumentowania wysłuchania wychowanków, będzie na bieżąco dokonywany, poprzez złożony własnoręczny podpis dziecka, na karcie okresowej oceny sytuacji dziecka, stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka.

Ad. 3

Zgodnie z zapisami § 15 ust.2 rozporządzenia podczas opracowywania planu pomocy dziecku, uwzględniane będzie zdanie dziecka, które potwierdzi złożonym podpisem na dokumencie stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego i fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości.

Ad. 4

Aktualizacja diagnoz psychofizycznych, będzie dokonywana w przypadku zmiany sytuacji dziecka, po dokonaniu analizy jego potrzeb rozwojowych, emocjonalnych czy społecznych.

Ad. 5

Wychowawcy zostali poinformowani o konieczności sporządzania kart pobytu dziecka z uwzględnieniem bieżących, szczegółowych informacji dotyczących wszystkich obszarów funkcjonowania dziecka ujętych w karcie.

Ad. 6

Poczyniono starania w celu pozyskania środków na zakup łóżek i materaców dostosowanych do wieku i wzrostu wychowanków. Dokonany zostanie przegląd wszystkich materacy i sukcesywna wymiana tych, noszących znamiona zużytych, w ramach dostępnych funduszy”.

❖ **Ustalenia inspektorów dotyczące realizacji zaleceń pokontrolnych:**

Zalecenie nr 1

Z pisemnych wyjaśnień Dyrektora, stanowiących **akta kontroli str. 2-3** wynika, iż w celu realizacji zalecenia **dotyczącego wzmocnienia nadzoru Dyrektora nad realizacją przez wychowawców ich zadań opiekuńczo-wychowawczych oraz nad sposobem dokumentowania pracy wychowawczej**, Dyrektor podjęła decyzję o wzmoczeniu nadzoru nad wykonywaniem przez wychowawców zadań opiekuńczo-wychowawczych oraz sposobem dokumentowania ich pracy

„poprzez bieżące monitorowanie, przegląd dokumentacji, wnikliwszą obserwację i analizę aktywności zawodowej wychowawców. W celu zapobiegania powstałym uchybieniom praktykowane są indywidualne oraz grupowe spotkania Dyrektora, specjalistów (...) (pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego) z wychowawcami w celu omówienia bieżących problemów wychowawczych, wymiany doświadczeń oraz opracowania kierunków oddziaływań. Kadra Placówki ponadto ma możliwość podnoszenia kwalifikacji w szkoleniach, warsztatach, organizowanych w Placówce, jak i poza nią.” /akta kontroli str. 2/. Wychowawcy, w rozmowach z kontrolującymi potwierdzili powyższe. Także wychowankowie potwierdzili fakt częstszych wizyt Dyrektora w Domu, podczas których przeprowadza z nimi rozmowy na temat ich potrzeb oraz ogólnego funkcjonowania w Placówce.

Ponadto, dokumentacja prowadzona przez wychowawców poddana analizie podczas przeprowadzania czynności kontrolnych (informacje o poszczególnych dokumentach w dalszej części wystąpienia) była czytelna, przejrzysta i co do zasady spójna z danymi o dzieciach pochodzącymi z różnych źródeł informacji.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 1 zostało zrealizowane.

Zalecenie nr 2

W celu sprawdzenia realizacji zalecenia pokontrolnego **dotyczącego obowiązku wysłuchania dziecka, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają oraz stosownie do okoliczności uwzględnianie jego zdania oraz dokumentowanie tego faktu przy dokonywaniu Oceny**, zespół inspektorów dokonał analizy protokołu i pozostałej dokumentacji z zebrania *Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka Domu Dziecka Nr 2 w Szczytnie* /akta kontroli str. 4-7 i 21-24/, które odbyło się 25 sierpnia 2022 r. Ustalono, iż dokonano Oceny 9 wychowanków, dla każdego z nich sporządzono *Kartę okresowej oceny sytuacji dziecka*. Wszystkie Karty zawierały podpisy wychowanków z adnotacją „Zapoznałem się”, przykład stanowi **akta kontroli str. 8-20**. W rozmowach z kontrolującymi wszystkie dzieci potwierdziły, iż była im przedstawiana Ocena, a zapoznanie się z nią potwierdzały swoim podpisem.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 2 zostało zrealizowane.

Zalecenie nr 3

W celu zbadania sposobu realizacji zalecenia **dotyczącego uwzględniania zdania dziecka podczas opracowywania Planu bądź jego aktualizacji**, kontrolujący przeanalizowali wszystkie aktualizacje Planów, sporządzone 25 sierpnia 2022 r. Ustalono, iż sporządzono aktualizację Planów dla 8 wychowanków. Na każdym z nich znajdował się podpis wychowanka, którego Plan dotyczył, przykład stanowią **akta kontroli str. 25-35**. W rozmowach z kontrolującymi dzieci potwierdziły również, że podczas dokonywania aktualizacji Planów uwzględniane było ich zdanie. Wychowankowie nie wnieśli żadnych uwag w tym zakresie.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecie nr 3 zostało zrealizowane.

Zalecenie nr 4

W celu zbadania sposobu realizacji zalecania **dotyczącego dokonywania aktualizacji diagnoz psychofizycznych w przypadku zmiany sytuacji dziecka**, kontrolujący poprosili pedagoga zatrudnionego w Placówce, do którego zadań należy między innymi dokonywanie Diagnoz, o ich przedstawienie. Analiza przedłożonych dokumentów wykazała, że zaktualizowano Diagnozy 3

wychowanek (w Wykazie pod pozycją 2, 3 i 4), w tym 2 wychowanek (w Wykazie pod pozycją 1 i 2), których dokumentację poddano analizie podczas kontroli przeprowadzonej w dniach 11-13 kwietnia 2022 r.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecie nr 4 zostało zrealizowane.

Zalecenie nr 5

W celu zbadania realizacji zalecenia w **zakresie rzetelnego sporządzania Kart i zawierania w nich informacji dotyczących wychowanków we wszystkich obszarach wskazanych w rozporządzeniu**, kontrolujący poddali analizie wpisy w Kartach wszystkich wychowanków umieszczonych w Domu w okresie objętym kontrolą. Ustalono, że wszystkie Karty zawierały wpisy w obszarach wskazanych w rozporządzeniu. Informacje w nich zawarte kontrolujący zweryfikowali podczas rozmów z wychowankami oraz z prowadzonymi w Placówce dodatkowymi zeszytami, w których wychowawcy odnotowywali np. czas i rodzaj podawanych dzieciom leków, wizyty i zalecenia lekarzy, czy ustalenia dotyczące codziennego funkcjonowania wychowanków. Analiza ww. dokumentów wykazała, iż wpisy w Kartach były rzetelne, dość szczegółowe i opatrzone datami **/akta kontroli str. 36-44/**.

Mając powyższe na względzie ustalono, że zalecenie nr 5 zostało zrealizowane.

Zalecenie nr 6

W celu zbadania realizacji zalecenia dotyczącego **wymiany łóżek i materacy, z których korzystają dzieci**, kontrolujący dokonali oględzin Placówki. W toku przeprowadzenia tej czynności ustalono, że wszystkie piętrowe łóżka znajdujące się w Domu zostały wymienione na nowe, dostosowane do wieku i wzrostu wychowanków. Dodatkowo zostały również wyposażone w odpowiednie materace.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że zalecenie nr 6 zostało zrealizowane.

II. Uwagi i wnioski

Podczas kontroli doraźnej przeprowadzonej w dniach 11-13 kwietnia 2022 r., osoby wchodzące w skład zespołu kontrolerów w czasie prowadzonych działań kontrolnych na bieżąco udzielały Dyrektorowi oraz pracownikom Jednostki kontrolowanej instruktażu i wskazówek, mogących usprawnić podejmowane działania związane z realizacją nałożonych na tę Jednostkę zadań, wynikających z ustawy. Powyższe, a także związane z tym rekomendacje opisano szczegółowo w Wystąpieniu i dotyczyły one:

- naruszenie praw dziecka do kontaktów z bliskimi im osobami, poprzez zakaz odwiedzin w Placówce przyjaciół, kolegów ze szkoły,
- częstszego kontaktu Dyrektora z wychowankami,
- bezwzględnego przestrzegania przez kadrę Domu, prawa dziecka do swobodnego wyrażania własnych poglądów i opinii a także niedopuszczalności bagatelizowania przez pracowników nawet najdrobniejszych sygnałów zgłaszanych przez wychowanków,
- zrozumiałego komunikowania i tłumaczenia wychowankom powodów stosowanych zakazów, zwłaszcza w kwestii związanej z dobieraniem stosownej odzieży w zależności od sytuacji i okoliczności,

- możliwości udziału wychowanków w korepetycjach, jeżeli tego potrzebują, w związku z zaległościami szkolnymi,
- zapewnienia wychowankom różnorodnych i atrakcyjnych dla nich form spędzania czasu wolnego, umożliwiających im rozwój zainteresowań i pasji,
- usunięcia z łazienki zepsutej pralki, umiejscowionej pod prysznicem, co powodowało zablokowanie jednego z dwóch pryszniców które znajdowały się w Domu,
- dopilnowania terminów przydatności do spożycia produktów spożywczych, którymi dysponuje Placówka,
- prowadzenia wśród wychowanków cyklicznych badań ankietowych, dotyczących poczucia bezpieczeństwa oraz przestrzegania ich praw, określonych w Konwencji.

W celu zweryfikowania czy, oraz w jaki sposób kontrolowana Jednostka zrealizowała wskazane rekomendacje i uwagi kontrolujący złożyli zapytanie do Dyrektora **/akta kontroli str. 45/**. Poruszyli też wskazane kwestie w rozmowach z wychowankami oraz przeprowadzili oględziny Placówki pod kątem sprawdzenia czy wskazane uwagi i rekomendacje zostały zrealizowane.

Z pisemnych wyjaśnień złożonych przez Dyrektora wynika, że jeszcze przed otrzymaniem Wystąpienia, tj. w dniach 25 i 26 kwietnia 2022 r. Dyrektor zorganizowała spotkania z wychowawcami i wychowankami Domu w celu:

- opracowania „*procedur odwiedzin gości w Domu Dziecka Nr 2 w Szczytnie*” oraz oficjalnego „odwołania” funkcjonujących do tego czasu obostrzeń i zakazów związanych z Covid-19 **/akta kontroli str. 46 i 47/**,

- ustalenia formy spotkań z całą społecznością Domu, jak również omówienia innych potrzeb czy uwag zgłaszanych przez wychowanków **/akta kontroli str. 48/**,

Powyższe potwierdziły również dzieci w rozmowach z kontrolującymi wskazując, że są zadowolone z ustaleń i nie mają krytycznych uwag związanych ze spotkaniami z Dyrektorem, z relacjami z wychowawcami czy przyjmowaniem gości w Domu. Wszystkie powyższe kwestie omówiono z nimi bardzo szczegółowo i wyczerpująco. Wskazały, że przeprowadzono z nimi rozmowy zarówno w grupie jak i indywidualnie, omówiono i wyjaśniono im kwestie związane ze stosowaniem zakazów ubierania określonego rodzaju odzieży stosownie do pogody czy okoliczności. Potwierdziły, że mogą również przyjmować w Domu swoich znajomych i przyjaciół według wspólnie ustalonych i zaakceptowanych przez wszystkich zasad.

W rozmowach z wychowankami kontrolujący nawiązali również do możliwości korzystania z korepetycji w sytuacjach, gdy mają problem ze zrozumieniem jakiegoś materiału. Dzieci potwierdziły, że mają taką możliwość, choć w chwili obecnej nikt z takiej formy wsparcia nie korzysta, co jest ich wyborem. Natomiast wychowanka, która podczas poprzedniej kontroli zgłaszała problem w tym zakresie, skorzystała w okresie od 4 do 24 maja 2022 r. z korepetycji z matematyki i uzyskała promocje do następnej klasy **/akta kontroli str. 49/**.

Z pisemnej informacji udzielonej przez Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 50**, rozmów przeprowadzonych z wychowankami Domu oraz analizy dokumentacji wynika, że prawo dzieci do wypoczynku i zaspokajania ich potrzeb rozwojowych było realizowane poprzez wyjazd na basen do Hotelu „Gołębiowski” w Mikołajkach z okazji Dnia Dziecka, udział w koncercie „Hip-Hop”, wakacyjny wyjazd na kolonie do Zakopanego w okresie od 21 do 30 lipca 2022 r., czy zaplanowany na 29 września 2022 r. wyjazd na wycieczkę do Gdańska. Ponadto, wychowankowie mieli możliwość zrealizowania własnych pomysłów takich jak: zorganizowanie kącika urody

i makijażu. W tym zakresie dzieci nie wniosły uwag. Wskazały, że mogą decydować o tym co chcą robić i jak spędzać czas wolny. Podkreślały, że ich zdanie w tym zakresie było brane pod uwagę, a proponowane formy spędzania czasu wolnego czy wyjazdy były dla nich atrakcyjne.

Kontrolujący sprawdzili również produkty spożywcze znajdując się w kuchni Domu. Wszystkie artykuły znajdujące się w Placówce miały aktualne daty do spożycia. Dzieci zapytane o to, czy zdarza się, aby spożywały bądź otrzymywały do spożycia produkty przeterminowane, zaprzeczyły.

Podczas oględzin Placówki stwierdzono, że zepsuta pralka została usunięta z łazienki, a tym samym prysznic został udostępniony do użytku.

Z rozmów przeprowadzonych z dziećmi oraz z pisemnej informacji przekazanej przez Dyrektora, a stanowiącej **akta kontroli str. 51 i 52-55** wynika, iż 31 maja 2022 r. w Placówce zostało przeprowadzone badanie ankietowe, z którego wynika, iż znają one swoje prawa, wiedzą do kogo mogą zwrócić się jeżeli ich prawa byłyby naruszane. W Placówce czują się bezpiecznie, spełnia ona ich oczekiwania co do warunków życia i rozwoju.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2022 poz. 447 ze zm.).

**Z up. Wojewody
Warmińsko-Mazurskiego
Urszula Jędrychowska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej**

**Lilla Kondrusik – główny specjalista
Izabela Chowańska – główny specjalista**